EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 28.4.2020
COM(2020) 310 final

2020/0066 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrusi (EL) nr 575/2013 ja (EL) 2019/876 seoses kohandustega COVID-19 pandeemiale reageerimiseks

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 575/2013[1] (kapitalinõuete määrus) ning direktiiviga 2013/36/EL[2] (kapitalinõuete direktiiv) on kehtestatud usaldatavusnõuete õigusraamistik liidus tegutsevate krediidiasutuste jaoks. Kapitalinõuete määrus ja kapitalinõuete direktiiv võeti vastu pärast 2008.–2009. aasta finantskriisi, et tugevdada ELi finantssektoris tegutsevate krediidiasutuste ja investeerimisühingute vastupanuvõimet, tuginedes suures osas ELi rahvusvaheliste partneritega, eelkõige Baseli pangajärelevalve komiteega (BCBS) kokku lepitud ülemaailmsetele standarditele.

Kapitalinõuete määrust on hiljem muudetud, et kõrvaldada järelejäänud puudused usaldatavusnõuete õigusraamistikus ja rakendada mõned ülemaailmse finantsteenuste reformi seni rakendamata elemendid, mis on olulised krediidiasutuste vastupanuvõime tagamiseks. Lisaks mitmele hilisemale muudatusele on määrusega (EL) 2017/2395[3] kehtestatud kapitalinõuete määruses üleminekukord, et leevendada uue raamatupidamisstandardi (rahvusvaheline finantsaruandlusstandard (IFRS) 9 – *Finantsinstrumendid*) kasutuselevõtu mõju omavahenditele. Määrusega (EL) 2019/630[4] on kapitalinõuete määrusesse lisatud viivisnõuete kahju miinimumkatte nõue (nn usaldatavusjärelevalve kaitsemehhanism). Lisaks on määrusega (EL) 2019/876[5] (kapitalinõuete määrus II) lisatud kapitalinõuete määrusesse mõned rahvusvaheliste reformide viimased elemendid (lõplik Basel III raamistik), mis hõlmavad muu hulgas finantsvõimenduse määra uut määratlust ja finantsvõimenduse määra puhvrit, millega hoitakse ära krediidiasutuste finantsvõimenduse liigne suurenemine. Samuti on viimati nimetatud määrusega kehtestatud kapitalinõuete määruses teatavate tarkvaraga seotud varade, teatavate pensioniga ja palgaga tagatud laenude ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd) ja taristuprojektile antavate laenude puhul soodsam usaldatavuskäsitlus.

---

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet.

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2395, millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses üleminekukorraga, et leevendada rahvusvahelise finantsaruandlusstandardi (IFRS) 9 kasutuselevõtu mõju omavahenditele ja seoses üleminekukorraga, mis käsitleb riskide kontsentreerumise sätete kohaldamist ükskõik millise liikmesriigi omavääringus nomineeritud teatavatele avaliku sektori suhtes võetavatele riskipositsioonidele (ELT L 345, 27.12.2017, lk 27).

4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/630, millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses viivisnõuete kahju miinimumkattega (ELT L 111, 25.4.2019, lk 4).

5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/876, millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses finantsvõimenduse määra, stabiilse netorahastamise kordaja, omavahendite ja kõlblike kohustuste nõuete, vastaspoole krediidiriski, tururiski, kesksetes vastaspooltes olevate positsioonide, ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjates olevate riskipositsioonide, riskide kontsentreerumise, aruandlus- ja avalikustamisnõuetega ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 150, 7.6.2019, lk 1).

COVID-19 pandeemia põhjustatud rängal majandussõkil ja erakorralistel tõkestamismeetmetel on majandusele kaugeleulatuv mõju. Ettevõtjad seisavad silmitsi tarneahelate häirete, ajutiste sulgemiste ja vähenenud nõudlusega, samas kui kodumajapidamised seisavad silmitsi sissetulekute vähenemise ja töötusega. Liidu ja liikmesriikide ametiasutused on võtnud otsustavaid meetmeid, et aidata kodumajapidamistel ja maksejõulistel ettevõtjatel toime tulla majandustegevuse järsu, kuid ajutise aeglustumisega ja sellest tuleneva likviidsuspuudujäägiga. Tänu 2008. aasta finantskriisi järel ellu viidud reformidele on krediidiasutused praegu hästi kapitaliseeritud ja palju vastupidavamad kui 2008. aastal. See võimaldab neil täita olulist rolli COVID-19 pandeemiast tingitud majandussõoki ohjeldamisel. Sellest hoolimata mõjutab majandustegevuse taastumise tempoga seotud ebakindlus paratamatult pangandussektorit.

Uutele oludele reageerides on pädevad asutused kogu liidus andnud ajutist kapitali- ja tegevussabi, et tagada krediidiasutustele soodsad tingimused jätkuvaks laenuandmiseks hoolimata COVID-19 pandeemiast. Seetõttu on oluline, et kapitali kasutataks seal, kus seda kõige rohkem vajatakse, ning et usaldatavusraamistik toimiks sujuvalt koostoimes mitmesuguste COVID-19 pandeemia ohjeldamise meetmetega. Kapitalinõuete määrus näeb pankadele ette ulatusliku tegutsemisruumi, et toetada avaliku ja erasektori algatusi jätkuva laenuandmise edendamiseks COVID-19 pandeemia tingimustes, tagades samal ajal usaldatavusnõuete järgimise. Kapitalinõuete määruse kohast paindlikkust on kirjeldatud komisjoni 27. aprilli 2020. aasta tõlgendavas teatises,[6] milles käsitletakse arvestus- ja usaldatavusraamistiku kohaldamist ELis pangalaenude andmise edendamiseks COVID-19 tingimustes.

Lisaks kehtivas raamistikus lubatud paindlikkuse täielikule ärakasutamisele tuleb teha mõningad muudatused kapitalinõuete määruse spetsiifilistes aspektides, et maksimeerida krediidiasutuste suutlikkust anda laenu ja katta COVID-19 pandeemiaga seotud kahjusid, tagades samas krediidiasutuste jätkuva vastupanuvõime. Lisaks on Baseli pangajärelevalve komitee rahvusvahelisel tasandil kokku leppinud Basel III raamistiku viimaste elementide rakendamise tähtaja edasilükkamises ühe aasta võrra, kusjuures mõned elemendid on juba kapitalinõuete määrusesse lisatud,[7] ning suuremas paindlikkuses, et leevendada IFRS 9 kasutuselevõtu mõju omavahenditele. Need muudatused peavad kajastuma kehtivates eeskirjades.

Esiteks tuleb kohandada üleminekukorda, mis võimaldab krediidiasutustel leevendada IFRS 9 kohaste eeldatava krediidikahju eraldiste mõju nende omavahenditele. Selline kohandus võimaldaks krediidiasutustel paremini leevendada eeldatava krediidikahju eraldiste võimaliku suurenemise mõju, mis on tingitud krediidiasutuste riskipositsioonide krediidikvaliteedi halvenemisest COVID-19 pandeemia majanduslike tagajärgede tõttu.

Teiseks tuleb selleks, et võtta arvesse COVID-19ga seotud garantiide mõju, kohandada viivisnõuete kahju miinimumkatet käsitlevaid eeskirju, et laiendada ajutiselt käsitlust, mida praegu kohaldatakse ekspordikrediidiasutuste käendatud või kindlustatud viivisnõuete suhtes, viivisnõuetele, mis tekivad COVID-19 pandeemia tagajärjel ja mis on kaetud erinevate garantiiskeemidega, mille liikmesriigid on kehtestanud. See võtaks arvesse ekspordikrediidiasutuste garantiide ja COVID-19ga seotud garantiide sarnaseid omadusi.

---

6 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule – komisjoni tõlgendav teatis, milles käsitletakse arvestus- ja usaldatavusraamistiku kohaldamist ELis pangalaenude andmise edendamiseks – Ettevõtjate ja kodumajapidamiste toetamine COVID-19 puhangu ajal (COM(2020) 169, 28.4.2020).

7 Tähtaega lükatakse edasi nii riskipõhiseid kapitalinõudeid käsitlevate läbivaadatud eeskirjade puhul kui ka finantsvõimenduse määra käsitlevate läbivaadatud eeskirjade puhul.

Kolmandaks tuleb muuta tasaarvestuskorda, mis on seotud pädeva asutuse kaalutlusõigusega lubada krediidiasutustel ajutiselt jätta finantsvõimenduse määra arvutamisel välja keskpangas hoitavate reservide vormis olevad riskipositsioonid. See tagaks, et krediidiasutused suunavad kriisiolukorras keskpankade pakutavad likviidsusmeetmed tulemuslikult majandusse.

Neljandaks tuleb kooskõlas Baseli pangajärelevalve komitee otsusega lükata edasi uue finantsvõimenduse määra puhvri nõude kohaldamise kuupäev. See suurendaks krediidiasutuste tegevussuutlikkust ja võimaldaks neil keskenduda COVID-19 pandeemiaga seotud pakilisematele probleemidele.

Viiendaks tuleb varasemaks tuua mõne kapitalinõuete määruses ette nähtud, kuid veel mitte kohaldatava kapitalinõuete leevenduse (sätted teatavate tarkvaraga seotud varade käsitlemise kohta, sätted pensionide või palkadega tagatud teatavate laenude kohta, läbivaadatud VKE toetuskoefitsent ning uus taristu rahastamise toetuskoefitsent) kohaldamise kuupäevad. Kahe toetuskoefitsent (teatavate tarkvaraga seotud varade sooduskäsitlus ja pensionide või palkadega tagatud teatavate laenude sooduskäsitlus) kohaldamise kuupäeva varasemaks toomine vabastaks krediidiasutuste omavahendeid, võimaldades neil suurendada laenuandmist COVID-19 pandeemia tingimustes.

Need kavandatud muudatused ei muuda oluliselt usaldatavusnõuete õigusraamistikku. Need on osa komisjoni vastusest COVID-19 pandeemia põhjustatud hädaolukorrale. Usaldatavusraamistiku kohandamine hõlbustaks ühiseid jõupingutusi, mille eesmärk on leevendada pandeemia mõju ja seega liikuda majanduse kiire taastumise suunas.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Ettepanekuga muudetakse kehtivaid õigusakte. Muudatused on täielikult kooskõlas krediidiasutuste suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete ja nende täitmise järelevalve valdkonnas kehtivate õigusnormidega, sealhulgas käesoleva ettepanekuga samal ajal vastu võetud komisjoni tõlgendava teatisega. Samuti on need täielikult kooskõlas liidu raamatupidamiseeskirjadega, eelkõige komisjoni 22. novembri 2016. aasta määrusega (EL) 2016/2067, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1126/2008 (millega võetakse vastu teatavad rahvusvahelised raamatupidamisstandardid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1606/2002) seoses rahvusvahelise finantsaruandlusstandardiga (IFRS) 9. Käesolev ettepanek täiendab Euroopa Keskpanga, Euroopa Pangandusjärelevalve ja liikmesriikide pädevate asutuste poolt selles valdkonnas võetud meetmeid.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Käesolev ettepanek on osa Euroopa Komisjoni laiemast reageerimisest COVID-19 pandeemiale. See on oluline liikmesriikide, komisjoni ja Euroopa Keskpanga võetud meetmete tulemuslikkuse tagamiseks. See on täielikult kooskõlas komisjoni 13. märtsi 2020. aasta teatisega koroonaviiruse kriisi majanduslike aspektide kohta[8] ning 2. aprilli 2020 teatisega „Reageerimine koroonaviirusele. Iga eurot tuleb kasutada parimal võimalikul viisil“[9].

[8] Komisjoni 13. märtsi 2020. aasta teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Keskpangale, Euroopa Investeerimispangale ja eurorühmale „Euroopa koordineeritud majanduslikud meetmed COVID-19 puhangule reageerimiseks“ (COM(2020) 112 final).

[9] Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Reageerimine koroonaviirusele. Iga eurot tuleb kasutada parimal võimalikul viisil, et kaitsta elusid ja säilitada elatusvahendeid“ (COM(2020) 143 final, 2.4.2020).

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklil 114, st samal õiguslikul alusel kui muudetav õigusakt ise.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Kavandatud muudatustega taotletavaid eesmärke, nimelt maksimeerida krediidiasutuste suutlikkust anda laenu ja katta COVID-19 pandeemia tõttu saadud kahju, tagades samal ajal nende asutuste jätkuva vastupanuvõime, saab liidu tasandil saavutada paremini kui erinevate riiklike algatustega, kuna muudatused puudutavad liidu eeskirjade kohaldamise kuupäevi või kujutavad endast kehtivate liidu eeskirjade kohandamist seoses COVID-19 pandeemiaga. Probleemid ja nende põhjused on kõikides liikmesriikides samad. Kui liit ei võtaks meetmeid, ei suudaks kehtiv õigusraamistik piisavalt tulemuslikult toetada ametiasutuste poolt nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil võetavaid mitmesuguseid meetmeid ega piisavalt hästi reageerida erakorralistele turuprobleemidele.

Liikmesriikide suutlikkus võtta vastu riiklikke meetmeid on piiratud, kuna kapitalinõuete määrusega neid küsimusi juba reguleeritakse, ning riiklikul tasandil tehtavad muudatused oleksid vastuolus praegu kehtiva liidu õigusega. Kui liit lõpetaks nende aspektide reguleerimise, kohaldataks pangandusteenuste siseturul erinevaid eeskirju, mis tooks kaasa killustatuse ja õõnestaks selles valdkonnas hiljuti välja töötatud ühtseid eeskirju.

• Proportsionaalsus

See liidu meede on vajalik, et saavutada eesmärk maksimeerida krediidiasutuste suutlikkust anda laenu ja katta COVID-19 pandeemia tõttu saadud kahju, säilitades samal ajal usaldatavusraamistiku järjepidevuse. Kavandatud muudatused ei lähe kaugemale krediidiasutuste usaldatavusraamistiku selliste valitud sätete käsitlemisest, mis on suunatud üksnes meetmetele, mille eesmärk on tagada taastumine praegusest COVID-19 pandeemiast. Lisaks piirduvad kavandatud muudatused küsimustega, mida ei saa käsitleda kehtivate eeskirjadega ette nähtud kaalutlusõiguse raames.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Käesolevale ettepanekule ei ole lisatud eraldi mõjuhinnangut, kuna ettepanekuga ei muudeta kapitalinõuete määruse põhiaspekte ega kehtestata asjaomastele pooltele uusi kohustusi. Pealegi on käesoleva ettepanekuga muudetavate meetmete mõju analüüsitud määruse (EL) 2017/2395, määruse (EL) 2019/876 ja määruse (EL) 2019/630 puhul (millega muudetakse kapitalinõuete määrust seoses käesoleva ettepanekuga hõlmatud aspektidega) koostatud mõjuhinnangutes. Ettepaneku peamine eesmärk on lükata praeguse COVID-19 pandeemiaga seotud erakorralistel asjaoludel edasi kapitalinõuete määruse teatavate sätete kohaldamine, tuua varasemaks selliste meetmete kohaldamine, mis vabastaksid pangad teatavate kapitalinõuete täitmisest, ja täpsustada teatavate riskipositsioonide usaldatavusnõuete kohast käsitlemist COVID-19 pandeemia erakorralistes tingimustes.

Kavandatud muudatustel oleks piiratud mõju pankade halduskoormusele ja nende sisetegevuse kohandamise kuludele, kusjuures eeldatavasti korvab kulud kapitali kättesaadavusest saadav kasu. Kavandatud muudatused käsitlevad sätteid, mis võimaldavad pankadel kasutada sooduskäsitlust, kuid ei kohusta neid seda tegema.

- **Põhiõigused**

Liit lähtub põhiõiguste kaitsmisel kõige rangematest nõuetest ning on alla kirjutanud mitmetele erinevatele inimõiguste konventsioonidele. Seda tausta arvestades ei mõjuta ettepanek tõenäoliselt vahetult neid õigusi, mis on loetletud ÜRO peamistes inimõiguste konventsioonides, Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, mis on Euroopa Liidu aluslepingute lahutamatu osa, ja Euroopa inimõiguste konventsioonis.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta liidu institutsioonide eelarvet.

5. MUU TEAVE

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Üleminekukord, et leevendada IFRS 9 sätete mõju regulatiivsele kapitalile

Kapitalinõuete määruse artiklis 473a on sätestatud üleminekukord, mis võimaldab krediidiasutustel jälle arvata oma esimese taseme põhiomavahendite hulka eraldiste suurenemise osa, mis tuleneb IFRS 9 kohase eeldatava krediidikahju arvestuse kasutuselevõtust. Üleminekukord koosneb kahest komponendist: staatiline ja dünaamiline komponent. Staatiline komponent võimaldab krediidiasutustel osaliselt neutraliseerida IFRS 9 kasutuselevõtust tingitud raamatupidamislike eraldiste „esimesel päeval“ suurenemise mõju esimese taseme põhiomavahenditele. Dünaamiline komponent võimaldab pankadel osaliselt neutraliseerida selliste finantsvarade eraldiste täiendava (st esimese päeva järgse) suurenemise mõju, mille väärtus ei ole krediidi tõttu langenud. Kehtiv üleminekukord hõlmab ajavahemikku 2018–2022.

IFRS 9 rakendamine COVID-19 pandeemiast tingitud majanduslanguse ajal võib kaasa tuua eeldatava krediidikahju eraldiste järsu märkimisväärse suurenemise, kuna paljude riskipositsioonide puhul võib olla vaja arvutada nende kehtivuse jooksul eeldatavalt saadav kahju. Selleks et leevendada eeldatava krediidikahju eraldiste järsu suurenemise võimalikku mõju krediidiasutuste suutlikkusele anda klientidele laenu ajal, mil seda on kõige rohkem vaja, tuleks üleminekukorda pikendada. See leevendaks täiendavalt COVID-19 pandeemia mõju seoses sellega, et krediidiasutuste eraldised võivad IFRS 9 alusel suureneda, säilitades samal ajal eeldatava krediidikahju summade suhtes enne COVID-19 pandeemiat kehtestatud üleminekukorra. Seepärast võimaldaksid need muudatused kehtestada uue viieaastase üleminekuperioodi, mis praeguse seisuga algas 2018. aastal. Uus üleminekuperiood võimaldab seega finantseerimisasutustel kohandada sellise korra kalibreerimist, mille kohaselt võib eraldised taas arvata esimese taseme põhiomavahendite hulka ajavahemikul 2020–2024.

COVID-19 pandeemia tingimustes pikendatakse üleminekukorra kehtivust üksnes dünaamilise komponendi osas kooskõlas rahvusvaheliselt kokkulepitud usaldatavusnõuete sihipärase läbivaatamisega[10] (ettepaneku artikli 1 punkt 2), et hoida ära eeldatava krediidikahju eraldiste võimalikku suurenemist COVID-19 pandeemia tõttu. Tagamaks, et täiendav kapitalinõuete leevendus on suunatud eeldatava krediidikahju eraldistele, mis tulenevad COVID-19 pandeemia erakorralistest asjaoludest, tekitamata liigset keerukust, lükatakse pikendatud üleminekukorraga hõlmatud eraldiste suurendamise viitekuupäev 1.

[10] Vt pressiteade „Baseli komitee kehtestab täiendavad meetmed Covid-19 mõju leevendamiseks“, 3. aprill 2020, kättesaadav aadressil: https://www.bis.org/press/p200403.htm.

jaanuarilt 2018 1. jaanuarile 2020, kuna sellest kuupäevast alates oleks krediidiasutuste saadud täiendav kahju tõenäoliselt seotud COVID-19 pandeemiaga.

Kapitalinõuete määruse artikli 473a lõikes 1 on sätestatud muudetud valem selliste eeldatava krediidikahju eraldiste arvutamiseks, mille võib arvata (st jälle lisada) esimese taseme põhiomavahendite hulka. Selle valemi kohaselt kohaldatakse staatilise ja dünaamilise komponendi suhtes erinevaid koefitsente. Staatilise komponendi arvutamine jääb pärast käesolevat ettepanekut samaks, kuid dünaamilise komponendi suhtes kohaldatakse pikendatud üleminekuperioodi ja läbivaadatud üleminekulist korrigeerimiskoefitsenti.

Võttes arvesse lõikes 1 esitatud muudetud valemit ja uut andmete seisu kuupäeva, muudetakse kapitalinõuete määruse artikli 473a lõigetes 3 ja 5 sätestatud viitekuupäevi eeldatava krediidikahju eraldiste võimaliku suurenemise (mille võib jälle arvata esimese taseme põhiomavahendite hulka) arvutamiseks aruandekuupäeval varade puhul, mille väärtus ei ole krediidiriski tõttu langenud.

Kapitalinõuete määruse artikli 473a lõikes 6 sätestatud staatilise komponendi üleminekuperioodi kohandatakse, võttes arvesse kõnealuse artikli lõikes 1 esitatud uut valemit.

Uue lõikega 6a pikendatakse dünaamilise komponendi üleminekuperioodi, võimaldades krediidiasutustel jälle täielikult arvata oma esimese taseme põhiomavahendite hulka 2020. ja 2021. aastal kajastatud uute eraldiste suurenemine seoses finantsvaradega, mille väärtus ei ole krediidiriski tõttu langenud. Summa, mille võib jälle lisada aastatel 2022–2024, väheneks lineaarselt.

Kapitalinõuete määruse artikli 473a lõike 7 muudatused lihtsustavad kapitalinõuete ümberarvutamist. Eraldiste võrra vähendatud riskipositsiooni väärtuste ümberskaleerimise asemel nähakse ette standardne riskikaal 100 % kõigi summade puhul, mis arvatakse jälle esimese taseme põhiomavahendite hulka.

Kapitalinõuete määruse artikli 473a lõike 9 muudatused võimaldavad krediidiasutustel, kes on varem otsustanud üleminekukorda mitte kasutada, selle otsuse pädeva asutuse eelneval heakskiidul üleminekuperioodil mis tahes ajal tühistada. Lisaks on kapitalinõuete määruse artikli 473a lõikega 9 krediidiasutustele antud võimalus kohaldada üksnes dünaamilist komponenti. Selleks et jälgida, kui palju krediidiasutusi kogu ELis üleminekukorda kasutab, peavad pädevad asutused teatama EBA-le korrapäraselt nende järelevalve all olevate selliste krediidiasutuste arvu, kes sellist korda kasutavad.

Riigi tagatud laenude käsitlemine viivislaenude usaldatavusjärelevalve kaitsemehhanismi raames

Ametlikud ekspordikrediidiasutused annavad tavaliselt riikide valitsuste nimel garantiisid, et pakkuda krediidiriski kaitset laenude puhul, mida antakse ekspordi rahastamise eesmärgil. Selliste asutuste tagatud viivislaenude suhtes kohaldatakse kapitalinõuete määruse artikli 47c kohaste eraldiste tegemise nõuetega seoses sooduskäsitlust. Kavandatud erand artikli 47c lõikest 3 laiendaks seda sooduskäsitlust riskipositsioonidele, millele on andnud garantii või edasigarantii avalik sektor seoses meetmetega, mille eesmärk on leevendada COVID-19 pandeemia majanduslikku mõju, kohaldades vajaduse korral liidu riigiabi eeskirju. Sellega võetaks arvesse kõnealuste tagatud riskipositsioonide sarnast riskiprofiili (ettepaneku artikli 1 punkt 3).

Finantsvõimenduse määra puhvri kohaldamise kuupäev

Kapitalinõuete määrusega II lisati kapitalinõuete määruse artiklisse 92 uus lõige 1a, millega kehtestatakse globaalsetele süsteemselt olulistele ettevõtjatele finantsvõimenduse määra puhvri nõue. Algselt oli puhvri kohaldamise kuupäevaks määratud 1. jaanuar 2022. Seoses COVID-19 pandeemiaga ja kooskõlas Baseli pangajärelevalve komitees kokku lepitud rakendamise muudetud ajakavaga lükatakse kapitalinõuete määruse II artikli 3 lõikes 5 sätestatud kohaldamiskuupäev ühe aasta võrra edasi 1. jaanuarini 2023 (ettepaneku artikli 2 punkt 2).

Finantsvõimenduse määra arvutamisel teatavate riskipositsioonide väljajätmise mõju tasaarvestus

Kapitalinõuete määrusega II on muudetud finantsvõimenduse määra arvutamist läbivaadatud Baseli standardi alusel. Muudatused hõlmasid kaalutlusõiguse rakendamist teatavate keskpanga vastu olevate nõuete ajutiseks väljajätmiseks krediidiasutuse koguriskipositsioonist erakorralistel asjaoludel (kapitalinõuete määruse artikli 429a lõike 1 punkt n ja lõiked 5–7). Erandi võib teha piiratud ajaks, mis ei ületa ühte aastat, kui krediidiasutuse pädev asutus on pärast asjaomase keskpangaga konsulteerimist kindlaks teinud ja avalikult teatanud, et sellised erakorralised asjaolud on olemas. Väljajätmise mis tahes mõju tasakaalustatakse täielikult kapitalinõuete määruse artikli 429a lõikes 7 sätestatud mehhanismiga, millega suurendatakse krediidiasutuste individuaalset finantsvõimenduse määra nõuet rangelt proportsionaalsel viisil.

Kaalutlusõigust, mille eesmärk on hõlbustada rahapoliitikameetmete tulemuslikku ülekandumist, hakatakse kohaldama koos finantsvõimenduse määra nõudega 28. juunil 2021. Praegune COVID-19 kriis on siiski näidanud, et tasaarvestuskord oleks liiga piirav ja selle kohaldamine ei hõlbustaks tegelikult rahapoliitika tulemuslikku ülekandumist. Kehtiva tasaarvestuskorra tõttu võib krediidiasutuste tegutsemisruum olla piiratud seoses keskpangas hoitavate reservide suurenemisega. Kehtiv tasaarvestuskord võib seega hoida krediidiasutusi tagasi kasutamast stressiolukorras keskpanga likviidsusvahendeid sellises ulatuses, mis on vajalik või mida soovitakse. See takistaks rahapoliitikameetmete tulemuslikku ülekandumist ja lõppkokkuvõttes sunniks krediidiasutusi vähendama finantsvõimendust, müües varasid või vähendades reaalmajandusele laenu andmist või tehes mõlemat, võttes arvesse, et neil on kriisi ajal piiratud võimalused nende reservide suuruse kontrollimiseks.

Nende järelduste põhjal ja võttes arvesse kapitalinõuete määruse artikli 511 kohast komisjoni volitust vaadata muu hulgas läbi keskpangas hoitavate reservide käsitlus, peab komisjon asjakohaseks muuta tasaarvestuskorda enne selle kohaldamise algust (ettepaneku artikli 1 punkti 1 alapunkt b). See suurendab paindlikkust tegutseda võimalike tulevaste šokkide ja kriiside korral asjakohaselt ja sihipäraselt ning edendab meetme tulemuslikkust. Eelkõige nähakse ette, et kaalutlusõigust kasutav krediidiasutus arvutab korrigeeritud finantsvõimenduse määra ainult üks kord, nimelt siis, kui ta kasutab kaalutlusõigust, ning tuginedes krediidiasutuse aktsepteeritavate keskpangas hoitavate reservide väärtusele ja koguriskipositsiooni näitajale päeval, mil krediidiasutuse pädev asutus teatab, et on olemas erakorralised asjaolud, mis õigustavad kaalutlusõiguse kasutamist. Kohandatud finantsvõimenduse määra kohaldatakse kogu perioodil, mille jooksul kaalutlusõigust kasutatakse, ning see ei muutu, nagu on ette nähtud kehtiva tasaarvestuskorraga. Tasaarvestuskorra muudatuste tõttu tuleb muuta ka artikli 429a lõike 1 punkti n, et lubada välja jätta kõik kõlblikud keskpangas hoitavad reservid, mitte ainult need, mis on tekitatud pärast vabastuse jõustumist (ettepaneku artikli 1 punkti 1 alapunkt a).

Teatavate tarkvaraga seotud varade kapitali mahaarvamisest vabastamise kohaldamise kuupäev

Kapitalinõuete määrusega II kehtestati sätted, millega muudeti sellise „usaldatavusnõuete kohaselt hinnatud tarkvaraga seotud vara“ regulatiivset käsitlust, mida ei mõjuta oluliselt tegevuse katkemine (st krediidiasutuse kriisilahendus, maksejõuetus või likvideerimine). Krediidiasutused ei pea enam neid konkreetseid tarkvaraga seotud varasid oma esimese taseme põhiomavahenditest maha arvama (kapitalinõuete määruse artikli 36 lõike 1 punkt b). EBA-le on antud volitused töötada välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada, kuidas kõnealust mahaarvamisest vabastamist kohaldada, määrates kindlaks vabastatavate tarkvaraga seotud varade ulatuse ja selle, kuidas neid riskiga kaalutakse (kapitalinõuete määruse artikli 36 lõige 4). Tarkvaraga seotud varade läbivaadatud käsitluse kohaldamise kuupäevaks on määratud 12 kuud pärast regulatiivse tehnilise standardi jõustumist (kapitalinõuete määruse II artikli 3 lõige 7).

Seoses digiteenuste kiirendatud kasutuselevõtuga COVID-19 pandeemia tõkestamiseks võetud riiklike meetmete raames muudetakse kohaldamise kuupäeva, et vabastust saaks hakata kohaldama varem, nimelt alates regulatiivsete tehniliste standardite jõustumise kuupäevast (ettepaneku artikli 2 punkt 3).

Pensionide või palkadega tagatud teatavate laenude puhul ettenähtud erikäsitluse kohaldamise kuupäev

Kapitalinõuete määrusega II kehtestati kapitalinõuete määruse artiklis 123 selliste teatavate laenude sooduskäsitlus, mida krediidiasutused annavad pensionäridele või tähtajatu lepinguga töötajatele. Selline sooduskäsitlus kehtestati tänu selliste laenudega seotud lisagarantiidele, mis tulenevad laenuvõtja pensioni või palga osalisest tingimusteta ülekandmisest asjaomasele krediidiasutusele. Selle käsitluse kohaldamine COVID-19 pandeemia tingimustes motiveeriks krediidiasutusi suurendama laenude andmist töötajatele ja pensionäridele. Selleks et võimaldada krediidiasutustel saada kasu soodsamast käsitlusest juba COVID-19 pandeemia ajal, on kõnealuse sätte kohaldamise kuupäev toodud varasemaks (ettepaneku artikli 2 punkt 1).

Läbivaadatud VKE toetuskoefitsiendi ja taristu toetuskoefitsiendi kohaldamise kuupäev

Kapitalinõuete määrusega II muudeti määruse (EL) nr 575/2013 artiklit 501 seoses VKEde vastu olevate makseviivituses mitteolevate nõuete omavahendite nõuete kohandamisega (VKE toetuskoefitsient) ja kehtestati määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 501a uus omavahendite nõuete kohandus selliste üksuste vastu olevate nõuete puhul, kes käitavad või rahastavad eluliselt vajalike avalike teenuste osutamise või toetamise füüsilisi struktuure või rajatisi, süsteeme ja võrke (taristu toetuskoefitsent). Need toetuskoefitsiendid võimaldavad VKEde ja taristuga seotud teatavaid nõudeid soodsamalt käsitleda, et motiveerida krediidiasutusi andma usaldusnõudeid järgides kõnealustele üksustele rohkem laenu. COVID-19 pandeemia tingimustes on oluline, et pangad jätkaksid VKEdele laenu andmist ja taristuinvesteeringute toetamist. Seepärast tuuakse varasemaks kapitalinõuete määruse II artiklis 3 sätestatud kahe toetuskoefitsiendi kohaldamise kuupäev (ettepaneku artikli 2 punkt 1).

2020/0066 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrusi (EL) nr 575/2013 ja (EL) 2019/876 seoses kohandustega COVID-19 pandeemiale reageerimiseks

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013[11] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2013/36/EL[12] on liidus tegutsevatele krediidiasutustele kehtestatud usaldatavusnõuete õigusraamistik. Pärast 2007.–2008. aastal puhkenud finantskriisi ja suures osas Baseli pangajärelevalve komitee poolt 2010. aastal kokku lepitud rahvusvaheliste standardite (nn Basel III raamistik) põhjal vastu võetud usaldatavusraamistik on aidanud suurendada liidus tegutsevate krediidiasutuste vastupanuvõimet ning valmistada neid paremini ette võimalikeks raskusteks, sealhulgas võimalikest tulevastest kriisidest tulenevateks raskusteks.

(2) Määrust (EL) nr 575/2013 on pärast selle jõustumist korduvalt muudetud, et kõrvaldada usaldatavusnõuete õigusraamistiku allesjäänud puudused ja viia lõpule mõningate ülemaailmse finantsteenuste reformi seni realiseerimata punktide rakendamine, mis on olulised krediidiasutuste vastupanuvõime tagamiseks. Ühe viimase muudatusena on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/2395[13] kehtestatud määruse (EL) 575/2013 kohaldamise üleminekukord, et

[11] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

[12] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

[13] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2395, millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses üleminekukorraga, et leevendada rahvusvahelise finantsaruandlusstandardi (IFRS) 9 kasutuselevõtu mõju omavahenditele ja seoses üleminekukorraga, mis käsitleb riskide kontsentreerumise sätete kohaldamist ükskõik millise liikmesriigi omavääringus

leevendada rahvusvahelise finantsaruandlusstandardi (IFRS) nr 9 *Finantsinstrumendid* rakendamise mõju omavahenditele. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/630[14] on kehtestatud määruses (EL) nr 575/2013 viivisnõuete kahju miinimumkatte nõue (nn usaldatavusjärelevalve kaitsemehhanism). Lisaks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/876[15] lisatud määrusesse (EL) nr 575/2013 mõned lõpliku Basel III raamistiku viimased punktid, muu hulgas finantsvõimenduse määra ja finantsvõimenduse määra puhvri uued määratlused, mis ei lase krediidiasutustel finantsvõimendust liigselt suurendada, samuti teatavate tarkvaraga seotud varade soodsam usaldatavusnõuete kohane käsitlus, pensionide või palkadega tagatud teatavate laenude soodsam käsitlus, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEdele) antavate laenude muudetud toetustegur ning taristuprojektide toetustegur.

(3) COVID-19 pandeemia põhjustatud rängal majandussõkil ja erakorralistel viiruse tõkestamise meetmetel on majandusele kaugeleulatuv mõju. Kui ettevõtete probleemid on seotud tarneahelate katkemise, ajutiste sulgemiste ja vähenenud nõudlusega, seisavad kodumajapidamised silmitsi sissetulekute vähenemise ja töötusega. Liidu ja liikmesriikide ametiasutused on võtnud otsustavaid meetmeid, et aidata kodumajapidamistel ja maksejõulistel ettevõtetel toime tulla majandustegevuse tõsise, kuid ajutise aeglustumisega ja sellest tuleneva likviidsuspuudujäägiga.

(4) Krediidiasutustel on majanduse elavdamisel keskne roll. Samas aga mõjutab tõenäoliselt ka neid halvenev majandusolukord. Pädevad asutused on andnud krediidiasutustele ajutist kapitali-, likviidsus- ja tegevusabi, et nad saaksid keerulisemas majanduskeskkonnas jätkuvalt täita oma rolli reaalmajanduse rahastamisel. Komisjon, Euroopa Keskpank ja Euroopa Pangandusjärelevalve on selgitanud määruses (EL) nr 575/2013 juba sätestatud paindlikkuse kohaldamist, andes COVID-19 puhanguga seoses välja tõlgendusi ja suuniseid usaldatavusraamistiku kohaldamise kohta[16]. Vastusena COVID-19 pandeemiale on Baseli pangajärelevalve komitee lubanud ka teatavat paindlikkust rahvusvaheliste standardite kohaldamisel[17].

---

nomineeritud teatavatele avaliku sektori suhtes võetavatele riskipositsioonidele (ELT L 345, 27.12.2017, lk 27).

14 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/630, millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses viivisnõuete kahju miinimumkattega (ELT L 111, 25.4.2019, lk 4).

15 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/876, millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses finantsvõimenduse määra, stabiilse netorahastamise kordaja, omavahendite ja kõlblike kohustuste nõuete, vastaspoole krediidiriski, tururiski, kesksetes vastaspooltes olevate positsioonide, ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjates olevate riskipositsioonide, riskide kontsentreerumise, aruandlus- ja avalikustamisnõuetega ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 150, 7.6.2019, lk 1).

16 See hõlmab komisjoni teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule, milles käsitletakse arvestus- ja usaldatavusraamistiku kohaldamist ELis pangalaenude andmise edendamiseks – Ettevõtjate ja kodumajapidamiste toetamine COVID-19 puhangu ajal (COM(2020)169, 28.4.2020); 20. märtsi 2020. aasta pressiteadet „EKP pangandusjärelevalve võimaldab pankadele suuremat paindlikkust koroonaviirusele reageerimisel“ ja sellele lisatud „Korduma kippuvad küsimusi“, https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2020/html/ssm.pr200320~4cdbbcf466.en.html; EBA 25. märtsi 2020. aasta avaldus usaldatavusraamistiku kohaldamise kohta seoses kohustuste täitmata jätmise, makseraskuste tõttu restruktureerimise ja IFRS 9-ga, võttes arvesse COVID-19 meetmeid, kättesaadav aadressil: https://eba.europa.eu/eba-provides-clarity-banks-consumers-application-prudential-framework-light-covid-19-measures.

17 Vt pressiteade „Baseli komitee esitab täiendavad meetmed Covid-19 mõju leevendamiseks“, 3. aprill 2020, https://www.bis.org/press/p200403.htm

(5) On oluline, et krediidiasutused kasutaksid oma kapitali seal, kus seda on kõige enam vaja, ning et seda toetaks liidu õigusraamistik, tagades samas, et krediidiasutused järgivad oma tegevuses usaldatavusnõudeid. Lisaks kehtivate eeskirjadega lubatud paindlikkusele seoksid määruse (EL) nr 575/2013 sihipärased muudatused usaldatavusraamistiku COVID-19 hädaolukorra lahendamise eri meetmetega.

(6) COVID-19 pandeemia erakorralised asjaolud ja enneolematud probleemid nõuavad viivitamatut tegutsemist, et tagada krediidiasutustele tingimused rahaliste vahendite tõhusaks suunamiseks ettevõtetesse ja kodumajapidamistesse ning COVID-19 pandeemia põhjustatud majandussõoki leevendamiseks.

(7) COVID-19 pandeemia kontekstis riikide valitsuste või muude selliste avaliku sektori asutuste poolt antud garantiid, mida määruse (EL) nr 575/2013 III osa neljandas peatükis sätestatud krediidiriski maandamise eeskirjade kohaselt aktsepteeritakse krediidiriski kaitse andjatena, on riskimaandamise mõju poolest võrreldavad garantiidega, mille annavad ametlikud ekspordikrediidiasutused, nagu on osutatud määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 47c. Seepärast on põhjendatud viia nende viivisnõuete miinimumkatte nõuded, millel on riikide valitsuste või muude avaliku sektori asutuste garantii, vastavusse nendega, millel on ametlike ekspordikrediidiasutuste garantii. Seepärast tuleks garantiisid ja edasigarantiisid, mida laiendatakse COVID-19 pandeemia raames kooskõlas riigiabi eeskirjadega, käsitleda samal viisil ametlike ekspordikrediidiasutuste antud garantiidega.

(8) COVID-19 pandeemia käigus on ilmnenud, et kriisiolukorras võib osutuda oluliseks võimalus jätta teatavad nõuded keskpankade vastu ajutiselt krediidiasutuse koguriskipositsiooni näitaja arvutamisest välja, nagu on sätestatud määruse (EL) nr 575/2013 (mida on muudetud määrusega (EL) 2019/876) artiklis 429a. Selle meetme tulemuslikkust näib siiski pärssivat tasaarvestuskorrast tulenev väiksem paindlikkus, mis kaasneb selliste ajutiste väljajätmistega, mis piiraksid krediidiasutuste võimet suurendada kriisiolukorras nõudeid keskpankade vastu. See võib kokkuvõttes sundida krediidiasutust vähendama kodumajapidamistele ja ettevõtjatele laenu andmist. Et vältida tasaarvestuskorraga seotud soovimatuid tagajärgi ja tagada kõnealuse väljajätmise tulemuslikkus võimalike tulevaste šokkide ja kriiside korral, tuleks tasaarvestuskorda muuta enne, kui määruse (EL) nr 575/2013 artikli 92 lõike 1 punktis d sätestatud finantsvõimenduse määra nõuet hakatakse kooskõlas liidu õigusega kohaldama 28. juunil 2021. Kuni määrusega (EL) 2019/876 kehtestatud finantsvõimenduse määra arvutamist käsitlevate muudetud sätete kohaldamiseni tuleks artiklit 429a jätkuvalt kohaldada nii, nagu sätestatud komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2015/62[18].

(9) Suure osa liidus tegutsevate krediidiasutuste suhtes kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2018 standardit IFRS 9. Kooskõlas Baseli pangajärelevalve komitee vastu võetud rahvusvaheliste standarditega lisati määrusega (EL) nr 2017/2395 määrusesse (EL) nr 575/2013 üleminekukord, et leevendada võimalikku olulist negatiivset mõju krediidiasutuste esimese taseme põhiomavahenditele, mis tuleneb IFRS 9 kohasest eeldatava krediidikahju arvestusest.

(10) Standardi IFRS 9 kohaldamine COVID-19 pandeemia põhjustatud majanduslanguse ajal võib tuua kaasa eeldatava krediidikahju eraldiste märkimisväärse järsu

[18] Komisjoni 10. oktoobri 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/62, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 575/2013 seoses finantsvõimenduse määraga (ELT L 11, 17.1.2015, lk 37–43).

suurenemise, kuna paljude riskipositsioonide puhul võib olla vaja arvutada eeldatav kahju nende kehtivusaja jooksul. Baseli pangajärelevalve komitee leppis 3. aprillil 2020 kokku üleminekukorra rakendamisel suurema paindlikkuse võimaldamises, mis leevendab IFRS 9 mõju. Et piirata regulatiivse kapitali võimalikku volatiilsust, mis võib tekkida, kui COVID-19 kriisi tõttu tuleb oluliselt suurendada eeldatava krediidikahju eraldisi, on vaja laiendada üleminekukorra kohaldamist ka liidu õiguses.

(11) Et leevendada eeldatava krediidikahju eraldiste äkilise suurenemise võimalikku mõju krediidiasutuste suutlikkusele anda klientidele laenu ajal, mil seda on kõige rohkem vaja, tuleks üleminekukorda pikendada kahe aasta võrra ning krediidiasutustel peaks olema lubatud täielikult lisada oma esimese taseme põhiomavahenditele uute eeldatava krediidikahju eraldiste suurenemine, mida nad 2020. ja 2021. aastal kajastavad oma finantsvarade puhul, mille väärtus ei ole krediidiriski tõttu langenud. See leevendaks täiendavalt COVID-19 kriisi mõju krediidiasutuste võimalikule IFRS 9 kohasele eraldiste suurendamise vajadusele, säilitades samal ajal enne COVID-19 pandeemiat kehtestatud eeldatava krediidikahju summasid käsitleva üleminekukorra.

(12) Krediidiasutused, kes on varem otsustanud üleminekukorda mitte rakendada, võivad selle otsuse üleminekuperioodil igal ajal tühistada, kui nende pädev asutus on selle eelnevalt heaks kiitnud. Seejärel ja järelevalveasutuse heakskiidul võivad krediidiasutused loobuda üleminekukorra rakendamisest.

(13) 2020. aasta märtsis vaatas keskpankade presidentide ja järelevalveasutuste juhtide rühm läbi Baseli raamistiku viimaste punktide rakendamise ajakava. Kuigi enamik neist punktidest tuleb liidu õiguses veel rakendada, on globaalsete süsteemselt oluliste ettevõtjate finantsvõimenduse määra puhvri nõue juba rakendatud määrusega (EL) 2019/876 tehtud muudatustega. Seepärast tuleks finantsvõimenduse määra puhvri nõude kohaldamise kuupäev lükata ühe aasta võrra edasi 1. jaanuarile 2023, nagu rahvusvaheliselt kokku lepitud. Määruses (EL) 2019/876 sätestatud kohaldamiskuupäev tuleks seega samuti läbi vaadata, et tagada liidus asutatud ja väljaspool liitu tegutsevatele krediidiasutustele rahvusvahelisel tasandil võrdsed tingimused. Kui finantsvõimenduse määra puhvri nõude kohaldamine lükatakse edasi, ei kaasneks edasilükkamise perioodil selle nõude täitmata jätmisega direktiivi 2013/36/EL artiklis 141c sätestatud tagajärgi ega kohaldataks sellega seoses kõnealuse direktiivi artiklis 141b sätestatud väljamaksete piiranguid.

(14) Võttes arvesse erigarantiisid, mis on seotud laenudega, mida krediidiasutused annavad pensionäridele või tähtajatu lepinguga töötajatele laenuvõtja pensioni või palga kõnealusele krediidiasutusele osalise tingimusteta ülekandmise vastu , muudeti määrusega (EL) nr 2019/876 määruse (EL) nr 575/2013 artiklit 123, et oleks võimalik selliseid laene soodsamalt käsitleda. Selle käsitluse kohaldamine COVID-19 pandeemia kontekstis motiveeriks krediidiasutusi suurendama laenude andmist töötajatele ja pensionäridele. Seetõttu on vaja hakata seda sätet kohaldama varem, et krediidiasutused saaksid seda kasutada juba COVID-19 pandeemia ajal.

(15) Määruse (EL) nr 575/2013 artikli 501 sätteid VKEde vastu olevate selliste nõuete kohandamise kohta (VKEde toetustegur), mis on riskiga kaalutud ega ole makseviivituses, on muudetud määrusega (EL) 2019/876. Kõnealuse määrusega muudeti määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 501a ka krediidiriski omavahendite nõudeid selliste üksuste vastu olevate nõuete puhul, kes käitavad või rahastavad füüsilisi struktuure või rajatisi, süsteeme ja võrke, mis pakuvad või toetavad olulisi avalikke teenuseid (taristute toetustegurid). Kuna need toetustegurid võimaldavad VKEde ja taristutega seotud teatavaid riskipositsioone soodsamalt käsitleda,

motiveeriks nende kohaldamine COVID-19 pandeemia kontekstis krediidiasutusi suurendama kõnealustele üksustele hädavajalike laenude andmist. Seetõttu on vaja hakata mõlemat toetustegurit kohaldama varem, et krediidiasutused saaksid seda kasutada juba COVID-19 pandeemia ajal.

(16) Teatavate tarkvaraga seotud varade usaldatavusnõudeid on muudetud määrusega (EL) 2019/876, et toetada üleminekut digitaliseeritumale pangandussektorile. Seoses digiteenuste kiirendatud kasutuselevõtuga, mis on kaasnenud COVID-19 pandeemia vastu võitlemiseks vastu võetud riiklike meetmetega, tuleks nende muudatuste kohaldamine tuua varasemaks.

(17) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt maksimeerida krediidiasutuste laenuandmis- ja kahjukatmisvõimet seoses COVID-19 pandeemiaga, säilitades samas nende vastupanuvõime, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetmete ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(18) Selleks et COVID-19 pandeemia mõju leevendamiseks vastu võetud erakorralised toetusmeetmed oleksid tervenisti tulemuslikud, et säilitada pangandussektori vastupanuvõime ja motiveerida krediidiasutusi laenuandmist jätkama, on vaja, et kõnealuste meetmete leevendav mõju kajastuks kohe regulatiivsete kapitalinõuete kindlaksmääramise viisis. Võttes arvesse usaldatavusraamistikus kõnealuste muudatuste tegemise pakilisust, peaks käesolev määrus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

(19) Kiireloomulisuse tõttu peetakse asjakohaseks teha erand kaheksa nädala pikkusest ajavahemikust, millele viidatakse Euroopa Liidu lepingule, Euroopa Liidu toimimise lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud protokolli nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artiklis 4.

(20) Seepärast tuleks määrusi (EL) nr 575/2013 ja (EL) 2019/876 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1
Määruse (EL) nr 575/2013 muutmine

Määrust (EL) nr 575/2013 muudetakse järgmiselt.

(1) Artiklit 429a, mida on muudetud määrusega (EL) 2019/876, muudetakse järgmiselt:

(a) lõike 1 punkti n sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„n) järgmised nõuded krediidiasutuse keskpanga vastu, tingimusel et kohaldatakse lõigetes 5 ja 6 sätestatud tingimusi:“;

(b) lõikes 7 asendatakse „EM_{LR}“ ja „CB“ määratlused järgmisega:

„EM_{LR} = krediidiasutuse või investeerimisühingu koguriskipositsiooni näitaja, nagu on määratletud artikli 429 lõikes 4, sealhulgas riskipositsioonid, mis on käesoleva artikli lõike 1 punkti n kohaselt välja jäetud, käesoleva artikli lõike 5 punktis a osutatud avaliku deklaratsiooni esitamise päeva seisuga; ning

CB = krediidiasutuse või investeerimisühingu keskpanga vastu olevate nõuete koguväärtus, mille võib lõike 1 punkti n kohaselt välja jätta lõike 5 punktis a osutatud avaliku deklaratsiooni esitamise kuupäeva seisuga.“

(2) Artiklit 473a muudetakse järgmiselt.

(a) Lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

i) esimeses lõigus asendatakse sissejuhatav lause järgmisega:

„Erandina artiklist 50 ning kuni käesoleva artikli lõigetes 6 ja 6a sätestatud üleminekuperioodide lõpuni võivad alljärgnevad krediidiasutused ja investeerimisühingud arvata oma esimese taseme põhiomavahendite hulka summa, mis arvutatakse käesoleva lõike kohaselt:“;

ii) teine lõik asendatakse järgmisega:

„Esimeses lõigus osutatud summa arvutatakse järgmiste summana:

(a) riskipositsioonide puhul, mille suhtes kohaldatakse riskikaalusid vastavalt III osa II jaotise 2. peatükile, järgmise valemi kohaselt arvutatud summa (AB_{SA}):

$$AB_{SA} = (A_{2,SA} - t_1) \times f_1 + (A_{4,SA} - t_2) \times f_2$$

kus:

$A_{2,SA}$ = summa, mis on arvutatud kooskõlas lõikega 2;

$A_{4,SA}$ = summa, mis on arvutatud kooskõlas lõikega 4 ja mis põhineb lõike 3 kohaselt arvutatud summadel;

f_1 = lõikes 6 sätestatud kohaldatav tegur;

f_2 = lõikes 6a sätestatud kohaldatav tegur;

t_1 = esimese taseme põhiomavahendite summa suurenemine, mis tuleneb summaga $A_{2,SA}$ seonduvate maksude mahaarvamisest;

t_2 = esimese taseme põhiomavahendite summa suurenemine, mis tuleneb summaga $A_{4,SA}$ seonduvate maksude mahaarvamisest;

(b) riskipositsioonide puhul, mille suhtes kohaldatakse riskikaalusid vastavalt III osa II jaotise 3. peatükile, järgmise valemi kohaselt arvutatud summa (AB_{IRB}):

$$AB_{IRB} = (A_{2,IRB} - t_1) \times f_1 + (A_{4,IRB} - t_2) \times f_2$$

kus:

$A_{2,IRB}$ = summa, mis on arvutatud kooskõlas lõikega 2 ja mida on kohandatud kooskõlas lõike 5 punktiga a;

$A_{4,IRB}$ = summa, mis on arvutatud kooskõlas lõikega 4 ja mis põhineb lõike 3 kohaselt arvutatud summadel, mida on kohandatud kooskõlas lõike 5 punktidega b ja c;

f_1 = lõikes 6 sätestatud kohaldatav tegur;

f_2 = lõikes 6a sätestatud kohaldatav tegur;

t_1 = esimese taseme põhiomavahendite summa suurenemine, mis tuleneb summaga $A_{2,IRB}$ seonduvate maksude mahaarvamisest;

t_2 = esimese taseme põhiomavahendite summa suurenemine, mis tuleneb summaga $A_{4,IRB}$ seonduvate maksude mahaarvamisest;“

(b) lõike 3 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) IFRS 9 käsitleva lisa paragrahvi 5.5.5 kohaselt kindlaks määratud 12 kuu eeldatava krediidikahju ja IFRS 9 käsitleva lisa paragrahvi 5.5.3 kohaselt kindlaks määratud kehtivusaja jooksul eeldatavale krediidikahjule vastava kahju allahindluse summa (välja arvatud kehtivusaja jooksul eeldatavale krediidikahjumile vastav allahindlus finantsvarade puhul, mille väärtus on krediidi tõttu langenud, nagu on määratletud IFRS 9 käsitleva lisa lisas A) 2020. aasta 1. jaanuari seisuga või IFRS 9 esmase kohaldamise kuupäeva seisuga, olenevalt sellest, kumb on hilisem.“;

(c) lõike 5 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) krediidiasutused ja investeerimisühingud asendavad käesoleva artikli lõike 3 punkti b kohaselt arvutatud summa IFRS 9 käsitleva lisa paragrahvi 5.5.5 kohaselt kindlaks määratud 12 kuu eeldatava krediidikahju ja IFRS 9 käsitleva lisa paragrahvi 5.5.3 kohaselt kindlaks määratud kehtivusaja jooksul eeldatavale krediidikahjule vastava allahindluse summaga (välja arvatud kehtivusaja jooksul eeldatavale krediidikahjumile vastav allahindlus finantsvarade puhul, mille väärtus on krediidi tõttu langenud, nagu on määratletud IFRS 9 käsitleva lisa lisas A) 2020. aasta 1. jaanuari seisuga või IFRS 9 esmase kohaldamise kuupäeva seisuga (olenevalt sellest, kumb on hilisem), mida on vähendatud artikli 158 lõigete 5, 6 ja 10 kohaselt samade riskipositsioonidega seoses arvutatud eeldatava kahju summade võrra. Kui arvutuse tulemuseks saadakse negatiivne arv, määrab krediidiasutus või investeerimisühing käesoleva artikli lõike 3 punktis b osutatud summa väärtuseks nulli.“;

(d) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Krediidiasutused ja investeerimisühingud kasutavad vastavalt lõike 1 teise lõigu punktides a ja b osutatud AB_{SA} and AB_{IRB} summade arvutamiseks järgmisi tegureid f_1:

(a) 0,7 ajavahemikul 1. jaanuarist 2020 kuni 31. detsembrini 2020;

(b) 0,5 ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2021;

(c) 0,25 ajavahemikul 1. jaanuarist 2022 kuni 31. detsembrini 2022;

(d) 0 ajavahemikul 1. jaanuarist 2023 kuni 31. detsembrini 2024.

Krediidiasutused ja investeerimisühingud, kelle majandusaasta algab pärast 1. jaanuari 2020, kuid enne 1. jaanuari 2021, kohandavad esimese lõigu punktides a–d osutatud kuupäevi nii, et need vastaksid nende majandusaastale, ning teatavad kohandatud kuupäevad oma pädevale asutusele ja avalikustavad need.

Krediidiasutused ja investeerimisühingud, kes hakkavad lõikes 1 osutatud raamatupidamisstandardeid kohaldama 1. jaanuaril 2021 või hiljem, kohaldavad asjakohaseid tegureid vastavalt esimese lõigu punktidele b–d, alustades tegurist, mis vastab nimetatud raamatupidamisstandardite esmakordse kohaldamise aastale.“;

(e) lisatakse järgmine lõige 6 a:

„6a. Krediidiasutused ja investeerimisühingud kasutavad vastavalt lõike 1 teise lõigu punktides a ja b osutatud AB_{SA} and AB_{IRB} summade arvutamiseks järgmisi tegureid f_2:

(a) 1 ajavahemikul 1. jaanuarist 2020 kuni 31. detsembrini 2020;

(b) 1 ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2021;

(c) 0,75 ajavahemikul 1. jaanuarist 2022 kuni 31. detsembrini 2022;

(d) 0,5 ajavahemikul 1. jaanuarist 2023 kuni 31. detsembrini 2023;

(e) 0,25 ajavahemikul 1. jaanuarist 2024 kuni 31. detsembrini 2024.

Krediidiasutused ja investeerimisühingud, kelle majandusaasta algab pärast 1. jaanuari 2020, kuid enne 1. jaanuari 2021, kohandavad esimese lõigu punktides a–e osutatud kuupäevi nii, et need vastaksid nende majandusaastale, ning teatavad kohandatud kuupäevad oma pädevale asutusele ja avalikustavad need.

Krediidiasutused ja investeerimisühingud, kes hakkavad lõikes 1 osutatud raamatupidamisstandardeid kohaldama 1. jaanuaril 2021 või hiljem, kohaldavad asjakohaseid tegureid vastavalt esimese lõigu punktidele b–e, alustades tegurist, mis vastab nimetatud raamatupidamisstandardite esmakordse kohaldamise aastale.“;

(f) lõiget 7 muudetakse järgmiselt:

i) punkt b jäetakse välja;

ii) lisatakse järgmine lõik:

„Esimese lõigu kohaldamiseks määratakse käesolevas määruses ja direktiivis 2013/36/EL sätestatud nõuete ümberarvutamisel lõike 1 teise lõigu punktis a osutatud summale AB_{SA} riskikaal 100 %.“;

(g) lõige 8 asendatakse järgmisega:

„8. Lisaks VIII osas nõutud teabe avalikustamisele avalikustavad krediidiasutused ja investeerimisühingud, kes on otsustanud kohaldada käesolevas artiklis sätestatud üleminekukorda, käesoleva artikli lõigetes 6 ja 6a sätestatud ajavahemikul omavahendite, esimese taseme põhiomavahendite ja esimese taseme omavahendite summad, esimese taseme põhiomavahendite suhtarvu, esimese taseme omavahendite suhtarvu, koguomavahendite suhtarvu ja finantsvõimenduse määra, mis neil oleks juhul, kui nad käesolevat artiklit ei kohaldaks.“;

(h) lõiget 9 muudetakse järgmiselt:

i) esimese lõigu teine lause asendatakse järgmisega:

„Kui krediidiasutus või investeerimisühing on saanud selleks pädeva asutuse eelneva loa, võib ta üleminekuperioodi jooksul oma algse otsuse tühistada.“;

ii) teise lõigu teine ja kolmas lause asendatakse järgmisega:

„Sellisel juhul määrab krediidiasutus või investeerimisühing lõikes 1 osutatud A_4 ja t_2 väärtuseks nulli. Kui krediidiasutus või investeerimisühing on saanud pädeva asutuse eelneva loa, võib ta üleminekuperioodil oma algse otsuse tühistada.“;

iii) lisatakse järgmised lõigud:

„Krediidiasutus või investeerimisühing, kes on otsustanud kohaldada käesolevas artiklis sätestatud üleminekukorda, võib otsustada mitte kohaldada

lõiget 2, millisel juhul teavitab ta oma otsusest pädevat asutust viivitamata. Sellisel juhul määrab krediidiasutus või investeerimisühing lõikes 1 osutatud A_2 ja $t_1$väärtuseks nulli. Krediidiasutus või investeerimisühing võib üleminekuperioodil oma otsuse tühistada, kui ta on saanud selleks pädevalt asutuselt eelneva loa.

Pädevad asutused teavitavad EBAt vähemalt kord aastas sellest, kuidas kohaldavad käesolevat artiklit nende järelevalve all olevad krediidiasutused või investeerimisühingud.“;

(3) lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 500a
Riigigarantiide ajutine käsitlemine seoses COVID-19 pandeemiaga

Erandina artikli 47c lõikest 3 kohaldatakse kuni [käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäev + 7 aastat] artikli 47c lõikes 4 sätestatud tegureid ka viivisnõude selle osa suhtes, millele on garantii andnud artikli 201 lõike 1 punktides a–e osutatud aktsepteeritav krediidiriski kaitse andja, kui garantii või edasigarantii antakse osana toetusmeetmetest, et aidata laenuvõtjaid COVID-19 pandeemia ajal, järgides liidu riigiabi eeskirju.

Artikkel 2
Määruse (EL) 2019/876 muutmine

Määruse (EL) 2019/876 artiklit 3 muudetakse järgmiselt.

(4) Lisatakse järgmine lõige 3a:

„3 a. Käesoleva määruse artikli 1 järgmisi punkte kohaldatakse alates [käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäev]:

(a) punkt 59 seoses määruse (EL) nr 575/2013 artikli 123 sätetega, mis käsitlevad krediidiasutuste poolt pensionäridele või töötajatele antavaid teatavaid laene;

(b) punkt 133 seoses määruse (EL) nr 575/2013 artikli 501 sätetega VKEde vastu olevate selliste nõuete kohandamise kohta, mis on riskiga kaalutud ega ole maksviivituses;

(c) punkt 134 seoses määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 501a sätestatud krediidiriski omavahendite nõuete kohandamisega selliste üksuste vastu olevate nõuete puhul, kes käitavad või rahastavad füüsilisi struktuure või rajatisi, süsteeme ja võrke, mis pakuvad või toetavad olulisi avalikke teenuseid.“;

(5) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Käesoleva määruse artikli 1 punkti 46 alapunkti b kohaldatakse seoses määruse (EL) nr 575/2013 artikli 92 lõikes 1a sätestatud globaalsete süsteemselt oluliste ettevõtjate uue omavahendite nõudega alates 1. jaanuarist 2023.“;

(6) lõige 7 asendatakse järgmisega:

„7. Käesoleva määruse artikli 1 punkti 18, mis sisaldab usaldatavusnõuete kohaselt hinnatud tarkvaraga seotud vara mahaarvamise erandeid käsitlevaid sätteid, kohaldatakse seoses määruse (EL) nr 575/2013 artikli 36 lõike 1 punktiga b alates määruse (EL) nr 575/2013 artikli 36 lõikes 4 osutatud regulatiivsete tehniliste standardite jõustumise kuupäevast.“

Artikkel 3
Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

2. Käesolevat määrust kohaldatakse alates [käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäev], välja arvatud lõikes 3 sätestatud erand.

3. Käesoleva määruse artikli 1 punkti 1 seoses muudatustega määruse (EL) nr 575/2013 (muudetud määrusega (EL) 2019/876) artiklis 429a seoses tasaarvestuskorraga, mis on seotud teatavate keskpangas hoitavate reservide ajutise väljajätmisega, kohaldatakse alates 28. juunist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*